

Utemeljenje korčulanske biskupije. Ako je ovaj netom spomenuti događaj evropske povijesti krajem XIII. vijeka ostao za Korčulu samo jedna epizoda, to se baš posljednje godine toga stoljeća dogodio u korčulanskoj povijesti jedan za nju važniji događaj, ali posve druge vrste i značaja. Tada se osnovala posebna korčulanska biskupija, ili pravo reći, stonski biskup prenio je svoje sjedište u Korčulu. Da to bolje shvatimo, moramo segnuti malo bolje u povijest stare stonske biskupije.

Prvi se put spominje stonska biskupija u zaključcima splitskog crkvenog sabora od g. 928. Stonska je biskupija pripadala splitskoj nadbiskupiji sve do vremena osnutka posebne dubrovačke nadbiskupije. Kad je ova osnovana, računao se stonski biskup kao njezin sufragani. Imamo nekoliko isprava iz XII. vijeka, koje nam svjedoče o tome. Ston se i čitav Stonski rat nalazio pod zahumskom vlasti, a poznato nam je, da se i Zahumlje nalazilo u državi Stjepana Nemanje, ali je tu ipak vladao kao posebni knez njegov brat Miroslav. On se oženio sestrom bosanskog bana Kulina, koja prema tvrđenju njezina sinovca Vukana bijaše patarenka. U XII. se vijeku raširila isto kao u Zahumlju tako i u susjednoj Bosni patarenska vjera, čak neki misle, da je i Miroslav kasnije pod utjecajem svoje žene prigrlio patarenstvo. Ono se bilo toliko raširilo, da su katolici u Zahumlju, dakle i u Stonskom ratu, bili u manjini. Već prije, govoreći u prethodnom poglavlju o povijesti Zahumlja, istaknusmo, kako je Miroslav bio protivnik katoličke crkve. Vidjesmo, kako su kod njega našli sklonište neprijatelji ubijenog splitskog nadbiskupa Rajnerija i kako je bio optuživan, da je prisvojio njegove dohotke; nije dopuštao, da se sprovedu crkvene odredbe, i nije htio pustiti u Zahumlje papinog legata Tebalda, koji je radi toga bacio na nj anatemu; papa je Aleksandar III. bio stoga pozvao g. 1181. Belu III., da ga prisili na pokornost, i naredio, da se Miroslavu napiše povjerljivo pismo, koje je uistinu u papinskoj kuriji bilo napisano, ali nije odaslano. Nije nam poznat konac sukoba, budući da je papa Aleksandar III. umro poslije nekoliko sedmica, no stalno u takvim prilikama položaj stonskog biskupa nije mogao biti ugodan, stim više, što se i radi patarena nije mogao osjećati sigurnim. Miroslava je naslijedio knez Petar, koji bijaše gorljivi pataren. Tada je u njihovo doba bio stonskim biskupom Donat, ali on bi iz Stona potjeran te je živio na Lokrumu u benediktinskom samostanu, gdje je i umro. Knez je Petar ponudio Dubrovčanima, da će primiti